

PROJEKT WYKONWACZY INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH

OBIEKT:

Zasilanie przepompowni ścieków PS w Żakowie, gm. Sulęczyno

LOKALIZACJA:

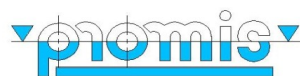
Żakowo dz. nr 135/60 obręb Żakowo, gmina Sulęczyno

INWESTOR:

**Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
ul. Kartuska 12
83-340 Sierakowice**

<u>INSTALACJE ELEKTRYCZNE</u> Projektował: mgr inż. R. Mański	Upr. bud. do projektowania bez ograniczeń w specjalności: sieci, inst i urządz. elektryczne i energetyczne nr 121/Gd/01	

Bytów, listopad 2016r.

PRACOWNIA PROJEKTOWA

mgr inż. Mirosław Łopato

77-100 BYTÓW ul. Jana Pawła II 7/3 tel. 602217314

Zawartość opracowania

1. Opis techniczny;
2. Obliczenia techniczne;
3. Zestawienie podstawowych materiałów;
4. Rysunki techniczne:
  - rys. nr E-1 Plan linii kablowych i WLZ – przepompownia PS Żakowo
  - rys. nr E-2 Schemat instalacji elektrycznej – przepompowni PS Żakowo

1. OPIS TECHNICZNY

1.1 Podstawa opracowania

- Warunki techniczne;
- Projekt budowlany;
- Zlecenie inwestora;
- Wizja w terenie;
- Obowiązujące przepisy i normy.

1.2 Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt budowlany instalacji elektrycznych przepompowni ścieków PS Żakowo dz. nr 135/60 obręb Żakowo w gminie Sulęczyno.

1.3 Zakres opracowania

Zakres niniejszego opracowania obejmuje:

- instalacje elektryczne wewnętrzne;
- system monitorowania i sterowania pracą przepompowni ścieków.

1.4 Linie kablowe i uziemienia

Projektowana przepompownia ścieków PS Żakowo /2x7,4kW/ zasilana będzie ze zintegrowanego złącza kablowego ZK1+P-ENERGA.

Od złącza kablowego ZK do sterownicy RS ułożyć kabel YKY5x10mm².

Kabel ułożyć w rurze osłonowej ochronnej PCV/PP.

Przewody wchodzące do obudowy komory przepompowni należy ułożyć w rurach osłonowych lub przepustach kablowych. Miejsca wprowadzenia przewodów do rur powinny być uszczelnione pianką poliuretanową.

Kable ułożyć po wytyczonej trasie przez służbę geodezyjną na podstawie planu zagospodarowania terenu.

Kabel ułożyć w wykopie na głębokości 0,8m. Kable układać na posypce z piasku o grubości minimum 0,1m, następnie zasypać warstwą piasku o grubości minimum 0,1m. W wykopie ułożyć folię niebieską z tworzywa sztucznego o szerokości 0.20m nad kablem (0.25m).

W miejscach skrzyżowania i zbliżenia z innymi urządzeniami uzbrojenia terenu kable układać w osłonie rur tworzywowych PCV/PP/PE.

Wszystkie prace związane z ułożeniem kabli wykonać zgodnie z normą.

Szynę PE sterownicy RS należy uziemić.

Wykonać uziom prętami stalowymi ocynkowanymi średnicy min. 5/8" ($R_u \leq 10\Omega$).

Do szyny PE przyłączyć wszystkie metalowe urządzenia i rurociągi technologiczne przepompowni. Wszystkie połączenia powinny być wykonane w sposób trwały w czasie i chronione przed korozją.

1.5 Instalacje elektryczne wewnętrzne

1.5.1. Sterowanie przepompowni ścieków

Wszystkie obwody elektryczne przepompowni ścieków zasilane będą z sterownicy RS. Układ sieciowy TN-S.

Szafkę sterowania elektrycznego pomp dostarcza producent przepompowni. Sterownica powinna być wykonana w podwójnej obudowie, najlepiej z tworzywa sztucznego z maskownicą wewnętrzną, o klasie ochrony min. IP 65. Obudowa powinna być zabezpieczona przed wpływem niskich temperatur (ogrzewanie wnętrza załączane termostatem). Wykonanie drzwi wewnętrznych powinno gwarantować szczelność minimum IP 42, co umożliwi swobodne manipulowanie przy sterownicy w trudnych warunkach pogodowych. Szafkę instalować w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika na prefabrykowanej podstawie o wysokości 50 cm. Szafkę zaopatrzyć w 2 zamki, które powinny być odporne na zanieczyszczenia, uszkodzenia i warunki atmosferyczne, a otwierane nietypowym kluczem, tym samym, który stosowany jest do otwierania pokryw zbiorników pompowni oraz zamków w ogrodzeniu obiektu. Sterownica winna spełniać dwie podstawowe funkcje: sterowania pompami i komunikacji.

1.5.2. Wymagania stawiane wyposażeniu sterownicy

Wyposażenie sterownicy powinno zawierać:

- 1) sterownik mikroprocesorowy swobodnie programowalny z panelem operatorskim przystosowany do współpracy z modemem GSM/GPRS,
- 2) przełącznik sieć / 0 / agregat,

- 3) wyłącznik główny zasilania,
- 4) ochronnik przeciwprzepięciowy w trzech fazach + N w klasie B,
- 5) ochronnik przeciwprzepięciowy w trzech fazach + N w klasie C,
- 6) ochronnik przeciwprzepięciowy w trzech fazach + N w klasie D,
- 7) ochronę przeciwprzepięciową sygnału analogowego,
- 8) ochronę przeciwporażeniową realizowaną wyłącznikami różnicowoprądowymi,
- 9) wyłączniki silnikowe z pokrętkiem, realizujące funkcję zabezpieczenia zwarciovego i przeciążeniowego pomp,
- 10) wyłącznik obwodów sterowania z bezpiecznikiem,
- 11) transformator bezpieczeństwa dla obwodów sterowania,
- 12) czujnik zaniku, kontroli i asymetrii faz,
- 13) elektromechaniczne liczniki godzin pracy dla każdej z pomp,
- 14) dla przepompowni PS Piekiełko soft-start dla każdej z pomp o mocy 4,0kW
- 15) sterowanie pompami za pomocą sondy hydrostatycznej przystosowanej do pracy w ściekach i 2 włączników pływakowych,
- 16) tryby awaryjne w przypadku uszkodzenia sondy hydrostatycznej lub sterownika,
- 17) przełącznik trybu pracy rozdzielnic (ręczna/0/automatyczna),
- 18) wyłącznik miejscowej sygnalizacji akustyczno-optycznej,
- 19) modem GSM/GPRS,
- 20) ogrzewanie szafy o mocy 50W sterowane termostatem,
- 21) gniazdo do podłączenia agregatu,
- 22) zabezpieczenie podprądowe (od suchobiegu) w trybie auto,
- 23) niejednoczesność rozruchów pomp w trybie auto,
- 24) zasilacz z podtrzymaniem buforowym dla sterownika, pomiaru poziomu i sygnalizacji,
- 25) gniazda serwisowe - 3 x 400V 16A, 230V 6A, 24V 6A z zabezpieczeniami,
- 26) wyłącznik różnicowoprądowy dla gniazd serwisowych,
- 27) sterowanie oświetleniem zewnętrznym (wyłącznik zmierzchowy),
- 28) sygnalizator akustyczno - optyczny zabudowany na sterownicy,
- 29) amperomierze dla każdej pompy,
- 30) przyciski START i STOP,
- 31) lampki sygnalizacyjne pracy i awarii,
- 32) wyłącznik nadmiarowo prądowy główny w przepompowni S303-32A

Uwaga: szczegółowy opis wymagań dotyczących sterowania, AKPiA, monitoringu i wizualizacji zawarty jest w części technologicznej projektu budowlanego pn. Wytoczne dla branży elektrycznej, starowania AKPiA, monitoringu przepompowni.

1.6 System monitorowania i sterowania pracą przepompowni ścieków

System monitorowania i sterowania pracą przepompowni ścieków RS powinien być kompatybilny z systemem monitorowania i sterowania użytkowanym przez eksploatatora sieci kanalizacyjnej – Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Sierakowicach.

1.6.1. Opis modułu sterowania i komunikacji

Analiza poziomu ścieków w zbiorniku przepompowni.

Odczyt poziomu medium powinien być realizowany przy pomocy sondy hydrostatycznej. W przypadku awarii sondy hydrostatycznej lub jej demontażu na czas serwisu, lub awarii sterownika, układ automatycznie powinien przejść w sterowanie za pomocą 2 pływakowych czujników poziomu: czujnik poziomu suchobiegu, oraz poziomu maksymalnego. Jednostka centralna układu sterowania powinna automatycznie rozpoznawać awarię sondy, sterownika lub inny stan alarmowy, a tym samym powodować natychmiastowe przekazanie informacji użytkownikowi.

TRYB PRACY AUTOMATYCZNEJ – sprawny układ sterowania.

W trybie pracy automatycznej przy sprawnym module sterującym powinny być realizowane następujące funkcje:

- 1) naprzemienna praca pomp,
- 2) zastępowanie pompy z awarią w jej cyklu podstawowym na pompę sprawną,
- 3) załączanie pompy pierwszej na poziomie załączania,
- 4) wyłączanie pompy pierwszej na poziomie minimalnym,
- 5) załączanie pompy drugiej na poziomie załączania,
- 6) wyłączanie pompy drugiej na poziomie minimalnym,
- 7) niejednoczesność startu pomp po zaniku zasilania i zalaniu zbiornika pompowni powyżej poziomu maksymalnego,
- 8) niejednoczesność zatrzymania pomp na poziomie minimalnym,
- 9) załączanie alarmu na poziomie przepełnienia,
- 10) wyłączanie stanu alarmowego na poziomie maksymalnym,
- 11) bezwzględne zatrzymanie pracy pomp na poziomie suchobiegu lub w przypadku przegrzania pompy,

TRYB PRACY AUTOMATYCZNEJ – uszkodzony układ sterowania.

W trybie pracy automatycznej przy uszkodzonym sterowniku praca przepompowni powinna być realizowana co najmniej na jednej pompie. Układ powinien rozpoznawać awarię pompy i przełączać pompę uszkodzoną na drugą pompę sprawną. W tym trybie naprzemienna praca pomp nie występuje. Załączenie pracy pompy powinno odbywać się na poziomie pływaka poziomu maksymalnego, natomiast wyłączenie jej na poziomie pływaka suchobiegu. Praca w trybie awarii sterownika wymaga ustawienia przełącznika R-0-A w położeniu pracy automatycznej.

TRYB PRACY RĘCZNEJ

Awaria centralnej jednostki układu sterowania lub sondy hydrostatycznej nie powinna blokować możliwości sterowania pompami w trybie ręcznym. W tym trybie pracy powinno być realizowane bezpośrednie sterowanie pracą pomp (z ominięciem sterownika). Pompowanie w trybie pracy ręcznej nie powinno wymagać przytrzymywania przycisku start dla pracy pompy, chyba, że pompowanie odbywa się w sytuacji, gdy poziom ścieków jest poniżej poziomu suchobiegu, dlatego należy zastosować przyciski pracy pomp „start-stop” z „samo-powrotem” bez funkcji „zatrasku”.

LOKALNIE SYGNALIZOWANE STANY ALARMOWE (sygnalizator akustyczno-optyczny).

- Realizowany układ sterowania powinien sygnalizować następujące stany alarmowe:
- 2) awarię sterownika lub zanik zasilania (zanik zasilania sygnalizowany jedynie w przypadku doposażenia zasilacza buforowego w akumulator). Po wyciągnięciu modułu sterującego (na czas serwisu) alarm powinien ustać,
  - 3) poziom alarmowy w zbiorniku,
  - 4) poziom suchobiegu w zbiorniku,
  - 5) awarie pomp (wyzwolenie wyłącznika silnikowego lub przegrzanie pompy),
  - 6) otwarcie sterownicy i wjazdu studni,
  - 7) awaria przetwornika,

ZDALNIE SYGNALIZOWANE STANY ALARMOWE.

Projektowane przepompownie ścieków powinny być zdalnie monitorowane i sterowane. Transmisję sygnałów alarmowych należy zrealizować poprzez transmisję GSM/GPRS. Przepompownie powinny sygnalizować zdalnie następujące stany alarmowe:

- 1) awaria pompy nr 1 – zadziałanie wyłącznika termicznego,
- 2) awaria pompy nr 2 – zadziałanie wyłącznika termicznego,
- 3) awaria pompy nr 1 – zadziałanie czujnika wilgoci,
- 4) awaria pompy nr 2 – zadziałanie czujnika wilgoci,
- 5) stan pracy pompowni,
- 6) przekroczenie stanu maksymalnego,
- 7) przekroczenie poziomu suchobiegu,
- 8) czasy pracy pomp: chwilowe i sumaryczne,
- 9) stan zasilania przepompowni,
- 10) pomiar natężenia prądu pobieranego przez silnik pompy,
- 11) awaria przetwornika pomiaru prądu,
- 12) praca pompy lub pomp,
- 13) poziom ścieków w zbiorniku,

- 14) awaria przetwornika poziomu,
- 15) sabotaż w sterownicy,
- 16) sabotaż w komorze przepompowni i szafie RS.

Stan alarmowy sygnalizowany na stanowisku dyspozytorskim powinien wymagać od operatora potwierdzenia zaistniałego alarmu.

WYMAGANIA STAWIANE STEROWNIKOWI.

Sterownik zastosowany w sterownicy pompowni powinien posiadać:

- 1) monokrystaliczny wyświetlacz LCD umożliwiający ustalenie poziomów załączenia pomp oraz wizualizację stanu pompowni,
- 2) jednostkę centralną układu sterowania współpracującą z modemem GSM/GPRS,
- 3) moduł wejść-wyjść umożliwiający pomiar wartości analogowych z co najmniej 4 czujników jednocześnie, np.: przepływu chwilowego, natężenia prądu, sygnału z sondy hydrostatycznej,
- 4) co najmniej 5 wolnych wejść i wyjść binarnych,
- 5) program sterujący gwarantujący:
  - a. napisy o aktualnych stanach przepompowni, w tym liczniki czasu pracy pomp,
  - b. niejednoczesność startu,
  - d. wykrywanie awarii sondy hydrostatycznej bądź jej brak i przejście w sterowanie włącznikami pływakowymi,
  - e. analizę stanu aparatów elektrycznych w torach zasilania pomp (wyłączniki silnikowe, termokontakt w pompie, potwierdzanie pracy),
  - f. włączanie i wyłączanie pomp przy zaprogramowanych poziomach,
  - g. sterowanie zewnętrznym sygnalizatorem.

1.6.2 System sterowania

Wymagania dotyczące sterowania

Stanowisko sterowania i monitoringu powinno mieć możliwość sterowania pracą pomp oraz sygnalizatora zewnętrznego, a także zmianę poziomów załączeń i wyłączeń pomp, przez operatora, mającego dostęp do tych funkcji po podaniu odpowiedniego hasła. Sterowanie zdalne powinno umożliwiać:

- 1) uruchomienie pompy 1,
- 2) uruchomienie pompy 2,
- 3) zatrzymanie pompy 1 (w bieżącym cyklu),
- 4) zatrzymanie pompy 2 (w bieżącym cyklu),
- 5) zablokowanie pracy pompy 1,
- 6) zablokowanie pracy pompy 2,
- 7) wyłączenie sygnalizatora zewnętrznego (po wystąpieniu alarmu),

- 8) całkowite wyłączenie sygnalizatora (brak zadziałania sygnalizatora przy występującym stanie alarmowym),
- 9) zmianę poziomów pracy pomp,
- 10) zmianę poziomów alarmowych,

1.7 Ochrona od porażen elektrycznych

Układ sieciowy na terenie pompowni - TN-S.

W pompowni ścieków zastosowano ochronę przed dotykiem pośrednim.

Dodatkowa ochrona od porażen realizowana będzie przez zastosowanie szybkiego wyłączenia zasilania / dla sieci zasilającej $t \leq 5 \text{ sek.}$ -TN-C, dla instalacji odbiorczej $t \leq 0,2 \text{ sek.}$ -TN-S/.

Samoczynne wyłączenie zasilania realizowane będzie wyłącznikami różnicowoprądowymi i wyłącznikami nadmiarowo-prądowymi.

Wszystkie połączenia powinny być wykonane w sposób trwały w czasie i chronione przed korozją.

Końcówki żył przewodów oznaczyć kolorami:

- pomarańczowy - L1,L2,L3
- niebieski - N
- żółto-zielony – PE

1.8 Uwagi końcowe

1. Całość robót elektrycznych wykonać zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-instalacyjnych” Część V Instalacje elektryczne. Warszawa 1984 r.
2. Kolorystyka żył kabli zgodnie z PN-EN 60446:2002.
3. Szafkę opisać zgodnie ze schematem.
4. Po zakończeniu prac montażowych należy wykonać kompletne badanie urządzeń zabezpieczających oraz instalacji i urządzeń elektrycznych.
Szczególną uwagę należy zwrócić na poziom rezystancji izolacji i ciągłość przewodu ochronnego PE. Zakończenie prac udokumentować protokołem odbioru z załączoną dokumentacją pomiarową.

2.0. Obliczenia techniczne

Obliczenie skuteczności ochrony przeciwporażeniowej i spadków napięć przeprowadzono w oparciu o program OBL.

2.1 Bilans mocy

Moc szczytowa pompowni ścieków Piekiełko-Sierakowice:

$$P_{sz} = k_j \cdot P_i, \quad k_j = 0,5, \quad P_{sz} = 7,4 \text{ kW}$$

Prąd szczytowy I_{sz} :

$$I_{sz} = P_{sz} / (1,73 \cdot U \cdot \cos \phi), \quad \cos \phi = 0,85, \quad I_{sz} = 12,57 \text{ A}$$

2.2 Dobór przewodów i zabezpieczeń (wg IEC 60364-5-523)

Wlz od ZK do RS wykonać kablem YKY 5x10mm².

3.0. Zestawienie podstawowych materiałów

1. pręty stalowe ocynkowane 5/8"	2x9,0m
2. bednarka ocynkowana	4,0m
3. rury przewodowe z PCW	6,0m
4. rury przewodowe z PCW	6,0m
5. rozdzielnica RS-2x7,4kW	1,0szt
6. fundament prefabrykowany-RS	1,0szt
7. przewód typu YDYp3x2,5mm ²	2x6,0m
9. przewody kabelkowe YKSY7x1mm ²	2x7,0m
10. kabel YKY5x10mm ²	2x6,0m
12. czujnik otwarcia	2,0szt